

Број:
Датум:
Београд

НАЦРТ

На основу члана 9. став 1. тачка 1), члана 26. став 1. и члана 71. став 6. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23 и члана ___ Статута Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге („Службени гласник РС“, број _____),

Савет Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге на ___ седници четвртог сазива одржаној дана _____ године, доноси

ПРАВИЛНИК

о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује минимални садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардних понуда за међуповезивање и приступ.

Члан 2.

Обавезу објављивања стандардне понуде из члана 1. овог правилника има привредни субјект са значајном тржишном снагом (у даљем тексту: привредни субјект са ЗТС) коме је решењем Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) одређена обавеза објављивања одређених података, као и обавеза недискриминаторног поступања приликом пружања услуга на релевантном тржишту, односно обавеза омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава, у складу са одредбама Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон) и овим правилником.

Члан 3.

Поједини појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) **широкопојасни приступ** је велепродајна услуга која подразумева да привредни субјект власник електронске комуникационе инфраструктуре инсталира приступни линк до претплатника, и такав приступни линк ставља на располагање привредном субјекту кориснику, са циљем да се привредном субјекту кориснику омогући да својим претплатницима понуди сопствене широкопојасне сервисе;

- 2) **виртуелна колокација** подразумева смештај опреме у просторијама привредног субјекта са ЗТС који нуди велепродајну услугу рашчлањеног приступа локалној петљи, где он инсталира и одржава ту опрему и управља њоме, при чему привредном субјекту кориснику рашчлањеног приступа није дозвољен приступ опреми;
- 3) **привредни субјект корисник** је привредни субјект који пружа електронске комуникационе услуге и који користи велепродајне услуге привредног субјекта са ЗТС;
- 4) **оптичко влакно без преносне опреме (*dark fiber*)** је оптичко влакно које је тренутно инсталирано у мрежи привредног субјекта, али које није у употреби и подразумева оптичко влакно које је положено у оквиру мреже привредног субјекта које није повезано на системе преноса или приступну опрему, односно по коме не постоји саобраћај;
- 5) **приступна тачка** је физички интерфејс унутар електронске комуникационе мреже привредног субјекта са ЗТС на коју се могу прикључити водови за међуповезивање;
- б) **тачка разграничења** је физичка тачка у којој су електронска комуникациона мрежа привредног субјекта са ЗТС и електронска комуникациона мрежа привредног субјекта корисника међусобно повезане и која представља тачку разграничења међусобне одговорности привредног субјекта са ЗТС и привредног субјекта корисника;
- 7) **терминација позива** је велепродајна услуга којом се омогућава да позив инициран из једне мреже терминира (заврши) у другу мрежу, при чему привредни субјект из чије мреже је инициран позив плаћа уговорену цену терминације привредном субјекту у чијој мрежи позив терминира;
- 8) **удаљена колокација** подразумева смештај опреме у просторијама или кабинетима које привредни субјект корисник услуге рашчлањеног приступа, односно услуге колокације, закупљује од трећих лица;
- 9) **физичка колокација** подразумева смештај опреме привредног субјекта корисника у простору где се налази главни разделник, као и у спољашњим кабинетима или издвојеним и за колокацију припремљеним просторијама привредног субјекта који нуди велепродајну услугу рашчлањеног приступа локалној петљи.

Општа начела стандардне понуде

Члан 4.

Привредни субјект са ЗТС је у обавези да услуге из стандардне понуде пружа на недискриминаторан и транспарентан начин и да цене одређује на прописан начин, уколико је решењем Регулатора одређена обавеза контроле цена и примене трошковног рачуноводства.

Услуге из стандардне понуде привредни субјект са ЗТС је у обавези да пружа свим привредним субјектима корисницима који користе или намеравају да користе ове услуге под једнаким условима као и за сопствене потребе, потребе повезаних лица или партнера.

Стандардна понуда мора бити рашчлањена на појединачне компоненте у мери која омогућава заинтересованом привредном субјекту кориснику избор одређене компоненте понуде без обавезе да прихвати друге компоненте понуде, које му нису потребне ради пружања услуге.

Привредни субјект са ЗТС је у обавези да на захтев Регулатора у року прописаним Законом своју стандардну понуду сачини и објави на својој веб презентацији и истовремено је достави Регулатору.

Стандардна понуда из претходног става, која је сачињена у складу са Законом, овим правилником и другим актима Регулатора, почиње да се примењује првог дана календарског месеца који следи након истека 30 дана од дана њеног објављивања.

Садржај и ниво детаљности стандардне понуде

Члан 5.

Стандардна понуда садржи опште одредбе, техничке услове, комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Опште одредбе стандардне понуде садрже следеће:

- 1) назив и адреса привредног субјекта са ЗТС;
- 2) предмет стандардне понуде;
- 3) опис и врсте услуга;
- 4) датум објављивања и почетак примене стандардне понуде;
- 5) услови под којима важи понуда;
- 6) начин измене стандардне понуде;
- 7) процедуре за подношење захтева, рокови за достављање одговора и поступак преговарања;
- 8) услове под којима се може одбити захтев привредног субјекта корисника да користи релевантне услуге;
- 9) рок за закључење уговора;
- 10) поступак измене уговора и разлози за измену цена;
- 11) начин и рокови за подношење и решавање приговора;
- 12) одговорност обе стране, разграничење међусобних одговорности и начин накнаде штете;
- 13) поверљивост информација и одредбе о пословној тајни;
- 14) начин решавања спорова;
- 15) престанак пружања услуге;
- 16) права интелектуалне својине;
- 17) значење коришћених појмова и скраћеница.

Технички услови стандардне понуде обухватају све техничке податке неопходне за реализацију услуге (стандарди, интерфејси, протоколи, и сл.), параметре квалитета услуге као и начин измене техничких параметара.

Комерцијални услови стандардне понуде обухватају следеће:

- 1) цене услуге из стандардне понуде;
- 2) инструменти обезбеђења плаћања;
- 3) накнаде у случају кашњења испорука услуга;
- 4) попусте, уколико постоје, на поједине услуге са назначеним износима и принципима њиховог одређивања;
- 5) начин обрачуна, наплате и обезбеђења плаћања (инструменти осигурања), који укључује временске рокове, начин достављања рачуна и поступак приговора на испоручени рачун (рекламација);
- 6) накнаде због неизвршења уговорних обавеза.

Стандардна понуда садржи следеће прилоге:

- 1) образац изјаве о поверљивости;
- 2) текст банкарске гаранције или другог средства обезбеђења плаћања;
- 3) контакт податке.

Стандардна понуда за услугу терминације позива у јавној фиксној телефонској мрежи (међуповезивање)

Члан 6.

Стандардна понуда за пружање услуга на велепродајном тржишту терминације позива у јавној фиксној телефонској мрежи садржи опште одредбе, техничке услове, комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Садржај општих одредаба стандардне понуде из става 1. овог члана уређен је чланом 5. став 2. овог правилника.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи следеће техничке услове за услуге терминације позива:

- 1) податке о мрежи и осталој инфраструктури који су неопходни за међуповезивање:
 - (1) архитектура међуповезивања;
 - (2) интерфејси, сигнализација и протоколи за све типове повезивања;
 - (3) синхронизација;
 - (4) системи преноса;
 - (5) остали технички услови који су неопходни за међуповезивање (смештај опреме, преносни пут и др.);
- 2) успостава међуповезивања (приступне тачке, водови и начин међуповезивања);
- 3) начин и услови одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа;
- 4) процедуре приликом измена у комуникационој мрежи привредног субјекта са ЗТС.

Комерцијални услови стандардне понуде из става 1. овог члана уређени су чланом 5. став 4. овог правилника.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге наведене у члану 5. став 5. овог правилника, као и:

- 1) списак и адресе приступних тачака за међуповезивање,
- 2) обрасце захтева за преговоре и отказивање услуге,
- 3) образац захтева за отклањање квара/сметње,
- 4) образац за планирање капацитета међуповезивања.

Стандардна понуда за услугу терминације позива у мобилним мрежама (међуповезивање)

Члан 7.

Стандардна понуда за пружање услуга на велепродајном тржишту терминације позива у мобилној мрежи садржи опште одредбе, техничке услове, комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Садржај општих одредаба стандардне понуде из става 1. овог члана уређен је чланом 5. став 2. овог правилника.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи следеће техничке услове за услугу терминације позива:

- 1) податке о мрежи и осталој инфраструктури који су неопходни за међуповезивање:
 - (1) архитектура међуповезивања;
 - (2) интерфејси, сигнализација и протоколи за све типове повезивања;
 - (3) синхронизација;
 - (4) системи преноса;
 - (5) остали технички услови који су неопходни за међуповезивање (смештај опреме, преносни пут и др.);
- 2) успостава међуповезивања (приступне тачке, водови и начин међуповезивања);
- 3) начин и услови одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа.

Комерцијални услови стандардне понуде из става 1. овог члана уређени су у складу са чланом 5. став 4. овог правилника.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге наведене у члану 5. став 5. овог правилника, као и:

- 1) списак и адресе приступних тачака за међуповезивање;
- 2) обрасце захтева за преговоре и отказивање услуге;
- 3) образац захтева за отклањање квара/сметње;
- 4) образац за планирање капацитета међуповезивања.

Стандардна понуда за услугу рашчлањеног приступа локалној петљи

Члан 8.

Стандардна понуда за услугу рашчлањеног приступа локалној петљи садржи опште одредбе, техничке услове, комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи опште одредбе уређене чланом 5. став 2. овог правилника, као и:

- 1) услове преласка привредног субјекта корисника услуге са потпуног на дељени рашчлањени приступ локалној петљи и обрнуто;
- 2) услове коришћења инфраструктуре;
- 3) услове приступа за особље привредног субјекта корисника;
- 4) процедуре за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена у мрежи и инфраструктури;
- 5) права и обавезе привредних субјеката у односу на крајњег корисника;
- 6) опис услуге потпуног и дељеног рашчлањеног приступа локалној петљи, односно потпетљи са списком свих елемената, опреме и документације који су везани за дату услугу.

Технички услови стандардне понуде из става 1. овог члана садрже следеће:

- 1) услове приступа и коришћења локалне петље са техничким описима за потпуни рашчлањени приступ који обухватају: расположивост, преносне технологије, интерфејсе, физичке предуслове, употребу сваког прикључка, оперативну резерву и дефинисање тачке разграничења међусобне одговорности;
- 2) услове приступа и коришћења локалне петље са техничким описима за дељени рашчлањени приступ који обухватају: одговорност за техничку опрему, интерфејсе и употребу горњег фреквенцијског опсега за пренос података;
- 3) услове који се односе на заштиту од утицаја штетних сметњи и електромагнетску компатибилност;
- 4) опис и услове приступа информационом систему у циљу ефикасног спровођења услуге рашчлањеног приступа локалној петљи, при чему овај систем треба да омогући привредном субјекту кориснику: слање и праћење захтева, пријављивање сметњи и увид у издате рачуне;
- 5) начине и услове приликом испитивања интероперабилности;
- 6) начине и услове одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи комерцијалне услове уређене чланом 5. став 4. овог правилника, као и:

- 1) цене услуга које садрже дефинисани обим радова, списак свих елемената, опреме и документације који су укључени у пружање одређене услуге;
- 2) цене за:
 - (1) једнократну накнаду за успоставу појединачног рашчлањеног приступа локалној петљи;

- (2) месечну накнаду за рашчлањени приступ локалној петљи;
- (3) отказивање и искључење;
- (4) повлачење захтева;
- (5) прелазак са дељеног на потпуни рашчлањени приступ;
- (6) неосновани захтев за отклањање сметње.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, као и:

- 1) захтев привредног субјекта за склапање уговора о рашчлањеном приступу локалној петљи;
- 2) образац захтева за појединачни рашчлањени приступ локалној петљи;
- 3) образац захтева за отклањање квара/сметње.

Стандардна понуда за услуге приступа елементима мреже и припадајућим средствима

Члан 9.

Стандардна понуда за услуге приступа елементима мреже и припадајућим средствима (колокација, приступ кабловској канализацији и изнајмљивање оптичког влакна без преносне опреме (*dark fiber*)) садржи опште одредбе, техничке и комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи опште одредбе уређене чланом 5. став 2. овог правилника, као и:

- 1) услове за колокацију која може бити физичка, виртуелна или удаљена колокација;
- 2) услове коришћења пратеће инфраструктуре;
- 3) правила коришћења колокацијског простора;
- 4) услове приступа за особље привредног субјекта корисника;
- 5) услове постављања и коришћења кабловске канализације;
- 6) услове изнајмљивања оптичког влакна без преносне опреме (*dark fiber*);
- 7) процедуре за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена у мрежи и инфраструктури.

Технички услови стандардне понуде из става 1. овог члана садрже следеће:

- 1) услове за успостављање и отказивање услуге колокације;
- 2) услове за прикључење на електронску комуникациону мрежу и енергетско напајање;
- 3) услове за расподелу простора на локацијама где је простор за колокацију ограничен и дефинисање алтернативних техничких услова приступа и употребе локалних петљи;
- 4) услове за постављање и коришћење кабловске канализације и могућа ограничења;
- 5) услове за успостављање и коришћење услуге изнајмљивања оптичког влакна без преносне опреме (*dark fiber*);

- 6) услове који се односе на заштиту од утицаја штетних сметњи и електромагнетску компатибилност;
- 7) начин и услове одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа;
- 8) могућа ограничења употребе у колокацијским просторима;
- 9) мере за заштиту живота и здравља људи;
- 10) усклађеност са захтевима за заштиту од пожара.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи комерцијалне услове уређене чланом 5. став 4. овог правилника, као и:

- 1) цене услуга заједно са дефинисаним обимом радова, списком свих елемената, опреме и документације који се пружају или изнајмљују за ту услугу;
- 2) цене за:
 - (1) једнократну накнаду за успоставу колокације;
 - (2) месечну накнаду за колокацију, приступ кабловској канализацији и изнајмљивање оптичког влакна без преносне опреме (*dark fiber*).

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, као и:

- 1) захтев за пружање услуга колокације;
- 2) захтев за изнајмљивање кабловске канализације;
- 3) образац захтева за отклањање квара/сметње.

Стандардна понуда за услуге широкопојасног приступа

Члан 10.

Стандардна понуда за услуге широкопојасног приступа садржи опште одредбе, техничке услове, комерцијалне услове и одговарајуће прилоге.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи опште одредбе уређене чланом 5. став 2. овог правилника, као и:

- 1) услове за активацију и пружање услуге;
- 2) могуће разлоге за одбијање захтева и/или обустављање пружања услуге;
- 3) поступак миграције привредног субјекта корисника између услуга;
- 4) процедуре за обавештавање и усклађивање рада услед планираних промена у мрежи.

Технички услови стандардне понуде из става 1. овог члана садрже следеће:

- 1) начини реализације услуге широкопојасног приступа;
- 2) тачке приступа за све врсте услуга широкопојасног приступа;
- 3) врсте и опис расположивих интерфејса и припадајућих протокола;
- 4) врсте приступних водова;
- 5) стандардни ниво услуге у погледу успостављања приступа и преноса података, аутентификације и преноса података;

- 6) услове и начин повезивања привредног субјекта корисника на електронску комуникациону мрежу привредног субјекта са ЗТС;
- 7) технички захтеви за терминалну опрему и препоручени списак терминалне опреме која је компатибилна са опремом привредног субјекта са ЗТС;
- 8) услове приступа системима оперативне подршке, информационим системима и базама података;
- 9) начин и услове одржавања квалитета услуге, као и ниво услуге која се пружа;
- 10) поступак миграције привредног субјекта корисника између услуга;
- 11) референтне услове уговора о коришћењу услуге широкопојасног приступа који укључују одржавање, утврђивање и отклањање сметњи, привремену и/или трајну обуставу пружања услуге.

Комерцијални услови стандардне понуде из става 1. овог члана уређени су у складу са чланом 5. став 4. овог правилника, а обухватају и цене за:

- 1) једнократну накнаду за обезбеђење појединачног широкопојасног приступа;
- 2) месечну накнаду за услугу широкопојасног приступа по прикључку која искључује линк за испоруку саобраћаја;
- 3) месечну накнаду за закуп линка за испоруку саобраћаја;
- 4) месечну накнаду за посебне логичке канале за услугу дистрибуције медијских садржаја (укључујући услугу видеа на захтев), као и за пружање говорне услуге;
- 5) остале накнаде за пружање услуге широкопојасног приступа.

Стандардна понуда из става 1. овог члана садржи прилоге у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, као и:

- 1) попис регионалних приступних тачака;
- 2) захтев за услугу широкопојасног приступа;
- 3) образац за поступак миграције привредног субјекта корисника на друге технологије преко којих се може пружати услуга;
- 4) образац захтева за отклањање квара/сметње.

Начин објављивања и измене стандардне понуде

Члан 11.

Стандардна понуда је подложна изменама, у складу са технолошким изменама и променама на тржишту.

Привредни субјект са ЗТС је у обавези да сваку измену стандардне понуде објави на својој веб презентацији и истовремено је достави Регулатору електронским путем.

Стандардна понуда и измењена стандардна понуда која је сачињена у складу са Законом, овим правилником и другим актима Регулатора, почиње да се примењује првог дана календарског месеца који следи након истека 30 дана од дана њеног објављивања.

Уколико Регулатор утврди да стандардна понуда није сачињена у складу са Законом, овим правилником и другим актима Регулатора, Регулатор може захтевати измену стандардне понуде.

Привредни субјект са ЗТС је дужан да измени стандардну понуду у складу са захтевом Регулатора, односно да отклони недостатке на које Регулатор укаже и да тако измењену стандардну понуду објави у најкраћем року и достави је Регулатору електронским путем.

Измењена стандардна понуда из претходног става почиње да се примењује првог дана календарског месеца који следи након истека 30 дана од дана њеног објављивања.

Регулатор објављује стандардне понуде на својој веб презентацији.

Уговори закључени на основу услова из стандардне понуде усклађују се са новом или измењеном стандардном понудом у року од 30 дана од дана почетка примене одговарајуће стандардне понуде.

Прелазне и завршна одредба

Члан 12.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда („Службени гласник РС“, број 36/19).

Члан 13.

Стандардне понуде које су на снази у тренутку ступања на снагу овог правилника остају да важе до ступања на снагу нових или измењених стандардних понуда или до стављања ових стандардних понуда ван снаге актом Регулатора.

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број:

У Београду, _____ године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Драган Ковачевић

Образложење

I. Правни основ

Правни основ за доношење Правилника о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда (у даљем тексту: Правилник) садржан је у одредбама чл. 9. став 1. тачка 1), 26. став 1. и 71. став 6. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон) и чл. _____ Статута Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге („Службени гласник РС“, број_____).

Одредбом члана 71. став 6. Закона прописано је да Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) ближе прописује минимални садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардне понуде из ст. 2. и 3. истог члана.

II. Разлози за доношење Правилника

Доношење Правилника иницирано је доношењем Закона, који је Народна скупштина Републике Србије донела на Другој седници Првог редовног заседања у 2023. години, 28. априла 2023. године и који је ступио на снагу 7. маја 2023. године.

III. Образложење појединих решења

Одредбама чл. 1-4. Правилника дефинисани су предмет овог правилника, субјект обавезе објављивања стандардне понуде, значење појединих појмова и општа начела стандардне понуде.

Одредбама чл. 5-10. Правилника прописани су садржај и ниво детаљности пет стандардних понуда: Стандардне понуде за услугу терминације позива у јавној фиксној телефонској мрежи (међуповезивање), Стандардне понуде за услугу терминације позива у мобилним мрежама (међуповезивање), Стандардне понуде за услугу рашчлањеног приступа локалној петљи, Стандардне понуде за услуге приступа елементима мреже и припадајућим средствима и Стандардне понуде за услуге широкопојасног приступа.

Одредбом члана 11. Правилника регулисан је начин објављивања и измене стандардне понуде.

Одредбама чл. 12-14. Правилника регулисане су прелазне и завршна одредба.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Савет Регулатора размотри и усвоји Нацрт овог правилника, као и да исти, након тога, Регулатор, у складу са одредбама чл. 36. и 37. Закона, упути на јавне консултације у трајању од 30 дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих примедба, предлога и сугестија и Савету Регулатора ће се доставити одговарајући Предлог правилника.

По усвајању Предлога правилника, овај општи акт ће, сагласно члану 27. став 2. Закона и 57. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), бити упућен надлежном министарству, ради прибављања мишљења о његовој уставности и законитости. По добијеном мишљењу надлежног министарства, предметни правилник ће бити објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“.

V. Средства за спровођење Правилника

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финасијском плану Регулатора.